

Голові
Комітету Верховної Ради України
з питань соціальної політики та
захисту прав ветеранів
Галині ТРЕТЬЯКОВІЙ

Щодо реєстр. № 13380
від 18.06.2025

Комітет Верховної Ради України з питань прав людини, деокупації та реінтеграції тимчасово окупованих територій України, національних меншин і міжнаціональних відносин (далі – Комітет) на своєму засіданні, проведеному 4 вересня 2025 року (Протокол № 134), розглянув проект Закону про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо врегулювання питання додаткового захисту працівників у разі їх вивільнення, реєстр. № 13380 від 18.06.2025, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С. (далі – законопроект).

Відповідно до пояснювальної записки законопроект спрямований на врегулювання питання щодо захисту прав працівників на працю під час вивільнення.

Для досягнення зазначеної мети проектом Закону пропонується доповнити статтю 49² Кодексу законів про працю України після частини другої новою частиною такого змісту: *«Подання працівником заяви про скорочення строку попередження про наступне вивільнення у випадках змін в організації виробництва і праці може бути підставою для скорочення строку, передбаченого частиною першою цієї статті, проте не звільняє роботодавця від обов'язку запропонувати працівникові всі вакантні посади, які відповідають його кваліфікації з дня попередження про вивільнення до дня розірвання трудового договору.»*.

Міністерство фінансів України в межах компетенції зауважень до законопроекту не має.

Міністерство економіки України підтримує законопроект.

Міністерство юстиції України надає зауваження та пропозиції до законопроекту.

Під час обговорення проекту Закону народні депутати України – члени Комітету зауважили, що в статті 49² Кодексу законів про працю України (далі - КЗпП України) встановлено обов'язок роботодавця попереджати працівника про

наступне вивільнення не пізніше ніж за два місяці. Автор законопроекту пропонує доповнити зазначену статтю положенням, відповідно до якого за умови подання працівником заяви про скорочення строку попередження роботодавець зобов'язаний пропонувати всі вакантні посади, що відповідають кваліфікації працівника, існували або з'явилися протягом усього періоду від дня попередження про вивільнення до дня розірвання трудового договору. Водночас чинна редакція КЗпП України не містить прямої норми щодо можливості подання працівником такої заяви (заяви про скорочення строку попередження про наступне вивільнення у випадках змін в організації виробництва і праці).

Наявна правозастосовна практика та судова практика Верховного Суду у трудових спорах (зокрема Постанова ВП ВС від 28 серпня 2024 року у справі № 641/1334/23) підтверджують правомірність такої заяви та визнають її як волевиявлення працівника на дострокове звільнення. Однак відсутність відповідної норми у КЗпП України створює правову невизначеність та ризики зловживань.

З метою усунення цієї прогалини доцільно внести більш комплексні зміни до статті 49² КЗпП України, передбачивши право працівника подавати письмову заяву про скорочення строку попередження про наступне вивільнення у випадках змін в організації виробництва і праці.

З урахуванням зазначеного, за підсумками обговорення законопроекту Комітет ухвалив рішення: звернутися до Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів з пропозицією рекомендувати Верховній Раді України проєкт Закону про внесення змін до Кодексу законів про працю України щодо врегулювання питання додаткового захисту працівників у разі їх вивільнення, реєстр. № 13380 від 18.06.2025, поданий народним депутатом України Гнатенком В.С., за наслідками розгляду у першому читанні прийняти за основу.

Голова Комітету

А. ЗАДОРЖНИЙ

